

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

nagrada Kalanovega sklada 2019

DR. POLONA VILAR

Za znanstveno monografijo z naslovom **Proaktivna splošna knjižnica za bralno pismenost in bralno kulturo**

Proaktivna splošna knjižnica za bralno pismenost in bralno kulturo / Polona Vilar ; sodelavca pri pripravi metodologije in izvedbi raziskave, zasnovi modela proaktivne splošne knjižnice ter oblikovanju zaključkov Gorazd Vodeb, Milena Bon ; sodelavci pri pripravi teoretičnih izhodišč Gorazd Vodeb ... [et al.]. - Ljubljana : Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2017. - 130 str. : ilustr. ; 24 cm. - Bibliografija: str. 113-115. - ISBN 978-961-6683-35-7

Utemeljitev nagrade:

Znanstvena monografija *Proaktivna splošna knjižnica za bralno pismenost in bralno kulturo* je izšla konec septembra 2017 kot gradivo strokovnega dogodka Kongres ZBDS 2017, ki je imel naslov *Povezovanje. Sodelovanje. Skupnost: ustvarimo državo bralcev*. Znanstvena monografija dr. Polone Vilar je bila tako tesno vezana na temo osrednjega strokovnega dogodka Zveze bibliotekarskih društev Slovenije. Monografija *Proaktivna splošna knjižnica za bralno pismenost in bralno kulturo* predstavlja, ko je bilo v natečaju zapisano, paradigmo knjižničarstva nove generacije in pojem proaktivno knjižničarstvo veže na temeljno področje človekovega delovanja: bralno pismenost. Monografija prinaša v slovenski prostor del izsledkov v letu 2016 zaključenega raziskovalnega projekta z naslovom *Kulturni in sistemski dejavniki bralne pismenosti v Sloveniji*, ki sta ga financirala Ministrstvo za kulturo ter Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS. Monografija postavlja v ospredje vlogo splošne knjižnice pri razvoju bralne pismenosti in spodbujanju bralne kulture v slovenskem okolju. Izriše pokrajino knjižničarske vključenosti v področje spodbujanja bralne pismenosti. Skozi teoretični uvod v začetku avtorica izriše vlogo splošne knjižnice pri razvoju bralne pismenosti in bralne kulture, v empiričnem delu monografije pa je predstavljeno delo slovenskih splošnih knjižnic na področju bralne pismenosti in bralne kulture. Vpogled v delovanje knjižnic in knjižničarjev so dobili z anketnim vprašalnikom in fokusno skupino. Ugotovitve, v večji meri pa priporočila, usmerjajo delovanje slovenskih

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

splošnih knjižnic v smeri proaktivnega knjižničarstva, kot je zapisano tudi v razpisu natečaja za nagrado Kalanovega sklada.

Monografija predstavlja izredno pomemben del razvoja strokovnega področja predvsem tam, kjer se vse prične, pri uresničevanju poslanstva splošne knjižnice. Dostop do znanja, informacij, osebnega razvoja vodi posameznika in družbo kot celoto prav preko branja. Monografija v slovenskih knjižničarski prostor prinaša teoretični model proaktivne splošne knjižnice na področju bralne kulture in bralne pismenosti. Monografija prinaša tudi priporočila glede nekaterih ukrepov, ki jih posamezne knjižnice umestijo v kratkoročne, srednjeročne ali dolgoročne ukrepe, opozori pa na ukrepe, ki so vezani tudi na sodelovanje na nacionalni ravni med različnimi resorji in akterji. Ključno sporočilo monografije je, da pismenost ne zadeva le ene ciljne skupine prebivalcev in ni le zadeva ene skupine strokovnjakov.